

18 05 2016

Dj-8 nr. 211

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

(nr.171 din 20.04.2016)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797-XIII din 02.04.1996, și ale Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27.12.2001 și expune următoarele.

I. Evaluarea generală a proiectului de lege:

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern, fiind aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.473 din 19.04.2016, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Potrivit notei informative, proiectul de lege este elaborat în scopul implementării domeniului specific de intervenție 4.1.4 „Reglementarea clară a comportamentului judecătorilor, procurorilor, ofițerilor de urmărire penală, avocaților și executorilor judecătorești în raport cu alte persoane în scopul combaterii actelor de corupție” din Strategia de reformă a sectorului justiției (în continuare SRSJ) pentru anii 2011-2016 aprobată prin Legea nr.231 din 25.11.2011 și în special acțiunea 4 din Planul de acțiuni pentru implementarea SRSJ pentru anii 2011-2016, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.6 din 16.02.2012 care stabilește necesitatea perfecționării cadrului legislativ în vederea precizării marjei de discreție a reprezentanților sectorului justiției și elaborarea unui proiect de modificare a cadrului normativ relevant.

De asemenea, proiectul de lege intervine cu soluții de ordin normativ pentru eliminarea normelor vulnerabile din perspectiva unei marje de discreții excesive sau diminuarea efectului acestora, inclusiv pentru precizarea marjei de discreție

oferite actorilor din sectorul justiției. În linii mari, obiectivele urmărite de acest proiect sunt:

- formularea normelor și regulilor de procedură în mod imperativ, normele dispozitive urmînd a fi incluse doar cu titlu de excepție, atunci cînd legiuitorul nu poate determina/prevedea/anticipa cu exactitate circumstanțele și modul de comportament al persoanelor, consecințele acțiunilor;

- actele îndeplinite în cadrul procedurilor să fie de fiecare dată motivate, pentru a asigura accesibilitatea (înțelegerea motivelor) lor și a evita orice suspiciuni privind legalitatea și temeinicia lor;

- stabilirea de fiecare dată a unor termene precise pentru îndeplinirea actelor procedurale. Inexistența unor termene concrete provoacă condiții și situații de discreție excesivă pentru subiecții abilitați cu îndeplinirea atribuțiilor respective.

- toate actele, măsurile și acțiunile îndeplinite în cadrul procedurilor (penale, civile, contravenționale) să poată fi supuse unui mecanism de control/contestare, astfel încît de fiecare dată să fie excluse rea-voința, subiectivismul și arbitrariul la îndeplinirea lor .

3. În temeiul art.4 alin.(3) lit.c) din Legea nr.780/2001, la elaborarea adoptarea și aplicarea actului legislativ se respectă principiile consecutivității, stabilității și predictibilității normelor juridice.

4. Atenționăm că, potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, la proiectul de act legislativ se anexează rezultatele expertizelor și cercetărilor efectuate în cadrul elaborării, precum și rezultatele consultării publice a proiectului.

De asemenea, nota informativă la proiectul de lege nu corespunde exigențelor art.21 din Legea nr.780/2001, care prevede că, pentru evaluarea proiectului de act legislativ acesta se supune procedurii de consultare publică.

5. Este de menționat că, în Parlament se examinează proiectele de lege: nr.9 din 26.01.2016; nr.40 din 17.02.2016; nr.61 din 25.02.2016; nr.77 din 03.03.2016; nr.82 din 04.03.2016; nr.92 din 10.03.2016; nr.97 din 11.03.2016, nr.127 din 30.03.2016, nr.137 din 04.04.2016; nr.169 din 20.04.2016; nr.184 din 28.04.2016; nr.191 din 04.05.2016; nr.186 din 03.05.2016; 189 din 03.05.2016; nr.202 din 11.05.2016 prin care se propune ajustarea Codului de procedură penală al RM, Codului contravențional al RM și Codului de procedură civilă a RM. Astfel, potrivit art.56 alin.(5) din Regulamentul Parlamentului, este stabilit că, dacă sînt înregistrate mai multe proiecte de acte legislative ce vizează modificarea și/sau completarea mai multor articole din același act legislativ, la propunerea comisiei sesizate în fond, acestea pot fi comasate, pentru examinare în lectura a doua, într-un singur proiect.

II. Privitor la concordanța proiectului de lege cu prevederile legislației:

1. La Art.I din proiect:

- la **pct.1**, în scop de rigoare redacțională, propunem ca după cuvîntul „încălcarea” să se introducă cuvîntul „prevederilor”, iar după expresia „Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale” să se introducă cuvintele „ , încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950, ratificată de Republica Moldova prin Hotărîrea Parlamentului nr.1298-XII din 24 iulie 1997”.

- la **pct.3, Art.52 alin.(1), pct.27)**, cu referire la completarea acestuia cu o normă conform căreia procurorul „ *se pronunță în actele procedurale dacă a avut loc sau nu încălcarea drepturilor sau libertăților fundamentale ale omului prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, în cazul în care părțile invocă încălcarea Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*”, considerăm că este irelevantă din considerentul că procurorul nu poate și nu este în drept să substituie competența judecătorilor Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO), care prin hotărîre constată dacă a avut loc sau nu încălcarea drepturilor sau libertăților fundamentale ale omului. Este de menționat că procurorul în ordonanță poate face referire la practica CEDO, dar nu este în drept să constate dacă a avut sau nu loc încălcarea acesteia, în condițiile în care constatarea încălcării Convenției este prerogativa exclusivă a CEDO. Prin urmare, atenționăm că aceste atribuții depășesc competențele funcționale ale instituțiilor de drept naționale, deoarece unica instanță care este în drept să dea interpretări oficiale privind aplicarea Convenției Europene, prin intermediul hotărîrilor sale, este Curtea Europeană a Drepturilor Omului. În sensul art.46 din Convenția Europeană și art.7 alin.(8) Cod de procedură penală, hotărîrile definitive ale Curții Europene a Drepturilor Omului sînt **obligatorii** pentru organele de urmărire penale, procurori și instanțele de judecată.

- la **pct.7, art.255 alin.(1)**, referitor la motivarea separată în mod obligatoriu a acțiunilor sau măsurilor procesuale dispuse de către organul de urmărire penală, considerăm că aceasta va crea dificultăți în aplicare și va tergiversa procesul penal din considerentul că, într-o cauză penală unde este necesar de audiat un număr mare de martori, părți vătămate va fi necesar de fiecare dată ca înaintea audierilor să se emită cîte o ordonanță separată.

- în unele articole cum ar fi: art.52 alin.(1) pct.1); art.56 alin.(2¹) lit.f); art.271 alin.(4), cu referință la ordonanțele emise de către organul de urmărire penală, procuror, se propune introducerea cuvîntului „motivată”. În contextul dat,

considerăm că, introducerea acesteia este de prisos, reieșind din dispoziția art.255 alin.(2) din Codul de procedură penală, unde este prevăzut expres că: „**Ordonanța trebuie să fie motivată și să cuprindă: data și locul întocmirii, numele, prenumele și calitatea persoanei care o întocmește, cauza la care se referă, obiectul acțiunii sau măsurii procesuale, temeiul legal al acesteia și semnătura celui care a întocmit-o. Ordonanța nesemnată de persoana care a întocmit-o nu are putere juridică și se consideră nulă. Dacă organul de urmărire penală consideră că este cazul să fie luate anumite măsuri, face propuneri motivate în ordonanță.**”

- la pct.9, art.313 alin.(4), referitor la sintagma „precum și a persoanelor interesate”, nu este clar dacă examinarea plîngerii se va face de către persoanele interesate vizate în plîngerea depusă, sau de către oricare altă persoană interesată.

Prin urmare, aceasta urmează a fi revizuită întru excluderea reglementării ambigui în procesul de aplicare.

În concluzie, fără a diminua importanța proiectului de lege, considerăm că acesta necesită a fi revăzut prin prisma obiecțiilor invocate, iar oportunitatea adoptării este prerogativă a Parlamentului.

Ex. T.Rotaru
Tel. 3-96

/ Șef Direcție
Ion CREANGĂ
